

ساختار شناختی کنشگران اجتماعی سامانه‌ی اطلاعات اقلیمی: کاربرد رویکرد نقشه‌ی علی

مریم شریف‌زاده، دانشجوی دکتری گروه ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه شیراز*
غلامحسین زمانی، استاد گروه ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه شیراز
محمدتقی ایمان، استاد گروه علوم اجتماعی دانشگاه شیراز
عزت اله کرمی، استاد گروه ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه شیراز

چکیده

دسترسی توأمان به پایداری، سودآوری، بهره‌وری، و توسعه در بخش کشاورزی، ثمره‌ی تلفیق و کاربست منطقی اطلاعات مقتضی در بستر کنش‌های جاری در سامانه‌ی (نظام) اطلاعات اقلیمی کشاورزی است، اما پرسش اساسی آن است که این سامانه تا چه میزان فضای لازم برای توسعه‌ی کشاورزی را فراهم ساخته است. لذا هدف این پژوهش، بررسی ساختار شناختی کنشگران اجتماعی سامانه‌ی اطلاعات اقلیمی برای تبیین ساز و کار این سامانه بوده که با تکیه بر رویکرد اکتشافی و با استفاده از روش تحقیق کیفی از جمله مورد پژوهی انجام شده است. در این پژوهش، داده‌ها با استفاده از تکنیک "نقشه‌های علی استخراج شده‌ی تعاملی" و ابزار مصاحبه و گروه تمرکز گردآوری گردید و پس از استخراج و کدگذاری بر اساس محورهای موجود در چارچوب مفهومی و پرسش‌های پژوهش، با استفاده از منطق نقشه‌های علی واکاوی شد. جامعه‌ی آماری پژوهش مشتمل بر کنشگران عرصه‌ی تولید، ترویج، و کاربران اطلاعات اقلیمی کشاورزی در استان فارس بوده که به ترتیب با تعداد ۲، ۶ و ۷ گروه از کنشگران فوق برای حصول اشباع تئوریک مصاحبه شد. واکاوی نقشه‌های علی نشان داد، تعیین‌کننده‌های ساز و کار سامانه‌ی اطلاعات اقلیمی کشاورزی از دید کنشگران سامانه‌ی اطلاعات اقلیمی کشاورزی در قالب پنج دسته‌ی سازه‌ی اقتصادی، پردازش و فناوری اطلاعات، سازمانی، سیاسی- اجتماعی، و فنی طبقه‌بندی می‌گردند. بر مبنای یافته‌های پژوهش، شاخص‌هایی در راستای دستیابی به یک سامانه‌ی اطلاعات اقلیمی کشاورزی پاسخگو در کوتاه‌مدت و نیز پایدار در درازمدت در استان فارس ارائه شده است.

واژه‌های کلیدی: ساختار شناختی، نقشه‌ی علی، موردپژوهی، سامانه‌ی اطلاعات اقلیمی، کشاورزی.